

imajo izvršiti ob tej novoodprti cesti ali novoodprtih ulicah, potem od posestnikov ob takšni cesti ali takšnih ulicah že obstoječih poslopij, v katerih naj bi se proti cesti ali proti ulicam odprla okna ali vrata, zahtevati povračilo dela nakupnih stroškov za cestno zemljišče, kateri del stroškov se zračuni po razmerju občini in mejašem izvirajočih koristi in določi po jednotni meri cestnega pročelja, ter izjaviti, da je od plačila tega neobrestnega povračilnega zneska odvisno stavbinsko dovolilo.

Pri odmeri tistega dela stroškov, ki ga je povrniti, se vrednost na dotičnem cestnem delu bivših odkupljenih poslopij samih ne sme jemati v poštev.

Za presojanje v vsakem posameznem slučaju občini kakor tudi mejašem iz odprtja nove ceste izvirajočih koristij, dalje za odmero tistega dela nakupnih stroškov za cestno zemljišče, ki ga povrnejo mejaši ob novoodprti cesti, in za varstvo zakonitega postopanja pri določevanju ti odmeri za podstavo vzete vrednosti je postavljena c. kr. deželna vlada.

Občina je zatorej dolžna v vsakem posameznem slučaju, kadar zahteva takšnega povračila, izprositi si odobrenja c. kr. deželne vlade.

Razlastitveno postopanje in oblastvo.

§ 9. V tistih slučajih, v katerih ima po tem zakonu razlastitev nastopiti, je najprej poskusiti dogovor med udeleženci o izmeri in ceni tistega predmeta, ki ga je odstopiti.

Kadar se ta dogovor ne doseže izlepa, tedaj razsodi c. kr. deželna vlada po teh določih in po sicer za razlastitev veljavnih zakonih, če in v koliko je zasebno lastnino ali ulično zemljišče razlastiti. Ko bi se tudi po izrečenem razlastitvenem rzsodilu ne dosegel izlepa dogovor o visokosti odškodninskega zneska, ki ga je povrniti, tedaj se vrednost predmeta, ki ga je odstopiti, dožene po sodni cenitvi, privzemši udeležence.

C. kr. deželni vladi je tudi o vprašanju brezplačnega zemljiškega odstopa v razpornem slučaju pridržana razsodba.

Upotenje v posest razlaščenega predmeta.

§ 10. Kadar je po sodni cenitvi dognani odškodninski znesek plačan ali dan v sodno hrambo, tedaj se v izvršitev razlastitvenega rzsodila nastopajoče upotenje v posest, ki se izvrši politično-upravnim pôtom, in uporaba razlaščenega predmeta ne more ovirati niti z izpodbijanjem cenitve po sodnih stopinjah, niti s pridržano civilno pravdo zaradi zahteve do višje odškodbe, nego je bila dognana po sodni cenitvi.

Zamejničenje novih cestnih naprav.

§ 11. Da se v razdelitvenem odobrenji predpisana smer in izmera nove ulične naprave primerno zagotovi, mora stavbinsko oblastvo prostore zamejničiti, predno se res zazidajo. Zamejitev je na vsakokratno zahtevanje vsaj v osmih dneh po stavbinskem oblastvu izpeljati.

Razširjava in uravnava ulic v obstoječih mestnih delih; stavbinska prepoved.

§ 12. Obstoječa poslopja se ne smejo prezidati ali s prizidom razširiti, kakor tudi nova poslopja ne zidati, ne da bi se na primeren način ne vzela v poštev naprava manjkajočih, potem uravnava in razširjava že obstoječih uličnih zvez.

Pri poslopijih, katerih obstanek ovira doseči zakonito cestno širino, kakor tudi izvršitev določenega mestnega uravnavnega črteža, zatorej ni dopuščena delovita nova stavba, ampak samo nova stavba v odobreni stavbinski črti proti povračilu zemljišča, ki se odstopi. V ta namen sme občinski svêt obstoječa poslopja v zemljišča, v kolikor padajo čez uravnavno črto, dejati pod stavbinsko prepoved. Ta prepoved uročiti je lastniku dotičnega poslopja, ter jo je tudi razglasiti v uradnem listu.

Nasproti se pa pri takšnih že obstoječih poslopijih ne sme odrekati izvrševanje popravil v varstvo njih ohranitve.

Stavbinska prepoved izgubi svojo moč: a) s premembo legopisnega črteža na dotičnem stavišču, ali b) po preteku časa, če občina v petih letih, računjenih od dneva vročitve stavbinske prepovedi, ne uporabi pridržka uravnave stavbinske črte na stavišči.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Bosenski mramor. Minolega leta našel je posestnik Dolžan pri Koševi, blizu Sarajeva, plast pristnega mramorja. O tej najdbi, pravi sarajevski „Bošnjak“, se je doslej jako malo govorilo po časopisih. Mramor je rudečkaste barve, prepleten z belimi žilicami. Ima potrebno čvrstost in lep sijaj. Vsled svoje trdnosti more kljubovati dežju, snegu in sploh vremenu. Take vrste mramor nahaja se, kolikor je znano doslej, samo v okolici Verone v Italiji. Sarajevski mramor pa bode mogel tekrovati z veroneškim toliko glede svoje kakovosti, kolikor tudi glede na množino. Iz tega mramorja so že izklesali nekoliko jako lepih tri metre visokih stebrov. Strokovnjaki smatrajo ta mramor izvrstnim.

Avtomatiška restavracija. Na obrtni razstavi v Berlinu bilo je videti takozvano „avtematiško restavracijo“. V tej zgradbi bilo je prostora za okolo 2000 oseb. V tej restavraciji bili so postreščeki in natararji povsem nepotrebni. Okolo kuhinje bilo je vsprejenih 20 avtomatov za toplu jedila, ki so jih izdajali avtomatje, čim se je vrglo v nje za to ali ono jed določeni denar (25 pfenigov do 1 marke). Vsaka jed bila je na elektriko razgreti plošči in se je tako vzdržavala dalje časa toplu in tečna. I v kuhinji pripravljale so se vse jedi pomočjo elektrike. Pivo in vino se je baš tako točilo le iz avtomatičnih pip. Najzanimiveja stvar v tej „avtomatični restavraciji“ pa je bila glasba 14 môž, ki je od jutru do večera svirala najpriljubljenejše skladbe. Ubogi godci! bi si mislil človek. Toda tudi ta glasba, z nje kapelnikom vred, ni bila drugo, nego — avtonomati v naravni človeški podobi. I te avtomate gibala je elektrika.

Kako snažiti šivalne stroje. Pomoči gosje pero v bencin in namaži vse dele, katere po navadi mažeš z oljem. Stroj moraš dobro vrteti, potem še jedenkrat namazati. Namesto bencina lahko rabiš tudi petrolej.